

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Mandatno-imunitetna komisija

Številka: 060-04-2/2019/5
Ljubljana, 13. 12. 2019

PREDLOG

Z A P I S N I K

6. seje Mandatno-imunitetne komisije Državnega sveta Republike Slovenije, ki je bila v ponedeljek 9. 12. 2019, v sobi 212/II, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 13.00 uri in zaključila ob 13.55 uri.

Prisotni:

- predsednik: Franci Rokavec
- člani: Igor Antauer, dr. Branka Kalenić Ramšak, Lidija Jerkič in Cvetko Zupančič.

Ostali prisotni:

- Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta;
- Marjan Maučec, državni svetnik;
- dr. Dušan Štrus, sekretar Državnega sveta;
- Nataša Terzić, Služba za pravne in analitične zadeve Državnega sveta;
- Miha Plahutnik, Služba za pravne in analitične zadeve Državnega sveta.

Sejo je sklical in vodil predsednik komisije Franci Rokavec.

Člani komisije in vabljeni so s sklicem seje 28. novembra 2019 po elektronski pošti prejeli sledeči predlog dnevnega reda:

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev zapisnika 7. izredne seje

2. Predlog Mnenja o Zahtevi za oceno ustavnosti Zakona o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93) in Poslovnika o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93 in 33/03) ter Pobudi in ustavni pritožbi zoper Akt o odreditvi parlamentarne preiskave, ki se pred Ustavnim sodiščem vodijo pod številkami Up-1011/2019, U-I-214/19 in U-I-246/19.

3. Razno

Komisija je **soglasno** sprejela predlagani dnevni red (4 ZA, 0 PROTI).

Ad 1)

60
LET
STAVBE

Komisija je **soglasno** (4 ZA, 0 PROTI) potrdila zapisnik 7. izredne seje.

Ad 2)

Mandatno-imunitetna komisija (v nadaljnjem besedilu: komisija) je obravnavala Predlog Mnenja o Zahtevi za oceno ustavnosti Zakona o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93) in Poslovnika o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93 in 33/03) ter Pobudi in ustavni pritožbi zoper Akt o odreditvi parlamentarne preiskave, ki se pred Ustavnim sodiščem vodijo pod št. Up-1011/2019, U-I-214/19 in U-I-246/19.

Komisija je bila seznanjena, da je predsednik Državnega sveta na Ustavno sodišče naslovil dopis, v katerem je Ustavno sodišče zaprosil za pravico do udeležbe v zgoraj navedenih postopkih, saj se pri obravnavi te zadeve na Ustavnem sodišču neposredno posega tudi v ustavno pristojnost Državnega sveta za zahtevo za uvedbo preiskave o zadevah javnega pomena iz 93. člena in četrte alineje prvega odstavka 97. člena Ustave, ter da je Ustavno sodišče Državnemu svetu odobrilo udeležbo v postopkih.

Komisiji je bilo pojasnjeno, da je namen predloženega mnenja dodatno utemeljiti, zakaj je Državni svet zahteval parlamentarno preiskavo za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki naj bi sodelovali pri pripravi in izvedbi političnega in kazenskega pregona zoper nekdanjega župana Mestne občine Maribor in člana Državnega sveta Republike Slovenije Franca Kanglerja in drugih, zaradi suma, da so bile v postopkih zoper nekdanjega župana Mestne občine Maribor in člana Državnega sveta Republike Slovenije Franca Kanglerja in drugih huje kršene in nedopustno zlorabljene določbe Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Ustave Republike Slovenije, Zakona o kazenskem postopku, Kazenskega zakonika ter Zakona o državnem svetu, in ugotovitev domnevnega nezakonitega upravljanja in vodenja določenih evidenc Policije, v kateri so predmet obravnavanja ravnanja pravosodnih organov in nosilcev funkcij v teh organih. Pri tem se posebej poudarja, da je bilo vodilo javni interes in ne zaščita individualnega interesa posameznika. Gre za sistemski problem, ki ga je treba ustrezno razrešiti. Dodatno je bilo izpostavljeno tudi dejstvo, da so člani Državnega sveta že pred odločanjem o sprejemu zahteve za parlamentarno preiskavo prejeli Mnenje Vrhovnega državnega tožilstva, Stališče Državnotožilskega sveta in Izjavo Izvršilnega odbora Društva državnih tožilcev, ki bi lahko vplivala na njihovo odločitev ter pojasnjeni postopki Komisije za preprečevanje korupcije, ki so sprejeti zahtevi za uvedbo parlamentarne preiskave sledili.

Komisiji je bilo pojasnjeno, da se je v predloženem mnenju želelo odgovoriti na navedbe v zahtevah za presojo ustavnosti in ustavni pritožbi. Gre za vprašanja, ali je dotična parlamentarna preiskava posegla v načelo delitve oblasti in ali se s parlamentarno preiskavo ne prestopa meje pristojnosti Državnega zbora, ali je bila navedena parlamentarna preiskava uvedena v javnem interesu ali pa je šlo za individualni interes in ali posega v neodvisnost sodstva in tožilstva.

Komisija je bila seznanjena, da je v predlogu mnenja poudarjeno, da je bil namen parlamentarne preiskave preskusiti sistemsko delovanje v pravosodju, saj je zlasti v zadnjem času moč zaslediti veliko očitkov na delovanje sodišč.

Komisiji je bilo pojasnjeno, da je se v predlogu mnenja pojasnjuje dopustnost uvedbe parlamentarne preiskave o zadevah, o katerih že teče kazenski postopek. Ustavno sodišče se je v odločbi U-I-244/99 odločilo, da je to dopustno. Namen parlamentarne preiskave je ugotoviti širše okoliščine in dejstva, ki so bile vzrok določenega dogodka, in s tem pridobitev podatkov in informacij za sistemske spremembe, če bi se ugotovilo, da so potrebne. Tudi v Sloveniji je že bila opravljena parlamentarna preiskava, ki je obravnavala stanje v zvezi z izvrševanjem nadzora po Zakonu o državnem tožilstvu (ZDT-1) in odgovornost nosilcev javnih funkcij (med drugim tudi) na Vrhovnem Državnem tožilstvu RS. Prav tako je bila v preteklosti že izvedena tudi parlamentarna preiskava, katere predmet je bilo delovanje sodstva – gre za parlamentarno preiskavo o sumu zlorabe javnih pooblastil v procesu lastninskega preoblikovanja in privatizacije nekdanje družbene lastnine, ki je bila odrejena leta 1993.

Kljub temu, da je bil v danem primeru sprožilni element en postopek, pa namen dotične parlamentarne preiskave ni individualni postopek, ampak želja, da se vzpostavi sistem, kjer se bodo postopki v pravosodju izvajali korektno za vse ter razišče in odpravi sistemske pomanjkljivosti, ki to preprečujejo. Sistemske nepravilnosti namreč ne vplivajo zgolj na posameznika, ki je v konkretnem postopku, ampak na vse, ki so se ali se bodo lahko znašli v postopkih v bodoče. Povod za zahtevo za odreditev parlamentarne preiskave je bil v konkretnem primeru dvom v korektno delovanje sistema.

Glede posega v načelo delitve oblasti je bilo pojasnjeno, da morajo biti zakonodajna, izvršilna in sodna veja oblasti med seboj ločene, obenem pa mora med posameznimi vejami oblasti obstajati sistem zavor in ravnovesij, s katerim vsaka od njih vpliva na drugo in jo omejuje. V Sloveniji zakonodajna oblast sodno primarno nadzoruje s sodelovanjem pri imenovanju sodnikov. Med njimi mora obstajati uravnoteženo delovanje. Namen parlamentarne preiskave ni bil nadzor oziroma vpliv na sodstvo in tožilstvo v konkretnih zadevah, ampak, da se ugotovi ali obstaja zunanja odgovornost izven sodstva in tožilstva, ki vpliva na postopke.

Komisiji je bilo pojasnjeno, da neodvisnost sodnikov ne pomeni hkrati tudi njihove neodgovornosti. Sodniki so lahko pri svojem delu neodvisni, še vedno pa nosijo odgovornost za to, da so njihove odločitve ustrezno utemeljene.

Komisiji je bilo obrazloženo, da je tudi primerjalno-pravno dopustno, da se opravi parlamentarna preiskava o delovanju pravosodnega sistema ter da se pri tem zasliši sodnike in/ali tožilce – primeroma so bile navedene Belgija, Portugalska, Avstrija, Italija, Francija in Latvija, kjer so leta 2007 in 2008 v Saeimi preiskovali nezakonite in neetične prakse v sodnem sistemu po javni objavi pogovorov med sodniki in odvetniki glede možnih izidov posameznih postopkov.

Člani komisije so predlagano mnenje **soglasno** (5 ZA, 0 PROTI) **podprli** ter sprejeli sledeča sklepa:

1. Komisija predlog mnenja podpira in predlaga Državnemu svetu, naj predlagano mnenje sprejme ter ga na podlagi prvega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) posreduje Ustavnemu sodišču.

2. Komisija predlaga Državnemu svetu, da za predstavnika Državnega sveta v postopku pred Ustavnim sodiščem določi državnega svetnika Alojza Kovšco.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen državni svetnik Franci Rokavec.

Ad 3)

Člani komisije so bili s strani predsednika Državnega sveta obveščeni, da bo kmalu minilo 6 mesecev odkar je Državni svet prejel obvestilo s strani Komisije za preprečevanje korupcije, da je GRECO, po seznanitvi z zahtevo Državnega sveta Republike Slovenije za odreditev parlamentarne preiskave za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki naj bi sodelovali pri pripravi in izvedbi političnega in kazenskega pregona zoper nekdanjega župana Mestne občine Maribor in člana Državnega sveta Republike Slovenije Franca Kanglerja, z dne 12. 6. 2019, na 83. skupščinskem zasedanju 21. 6. 2019 sprejel odločitev o uvedbi ad hoc postopka v Skladu s Pravilom 34 Pravil postopka.¹

Glede na to, da je bilo v navedenem obvestilu navedeno, da je pričakovati, da bo postopek potekal hitro ter po preteku 6 mesecev Državni svet še ni dobil nobenega dokumenta ter poročila s strani GRECA, je predsednik Državnega sveta menil, da bi se bilo smiselno pozanimati o stanju zadeve. Pojasnil je tudi, da razen zahteve za vpogled in izročitev dokumentacije Državnega sveta povezane z zahtevo za odreditev parlamentarne preiskave, ki jo je dala Komisija za preprečevanje korupcije, Državni svet ni prejel nobenih drugih prošenj ali zahtev po dokumentaciji.

Predsednik komisije se strinjal, da se do prihodnje seje komisije pridobi dodatne informacije in se nato morebiti sprejme sklep komisije o poizvedbi o dosedanjem poteku postopka.

Neža Dular
sekretarka

Franci Rokavec
predsednik

¹ GRECO lahko v skladu s Pravili postopka odloči o uvedbi ad hoc postopka v izjemnih okoliščinah, in sicer, kadar sprejme informacije v zvezi z institucionalno reformo, zakonodajno pobudo ali postopkovno spremembo v državi članici, ki lahko vodi v resno kršitev protikorupcijskih standardov Sveta Evrope, ki so bili ali so predmet GRECO ocenjevanj. V skladu s Pravili postopka se imenujejo poročevalci, ki opravijo pregled predložene dokumentacije ter po potrebi opravijo obisk Republike Slovenije. V nadaljevanju postopek teče kot v primeru rednih ocenjevanj, kar pomeni, da se pripravi osnutek poročila z analizo stanja in zavezujočimi priporočili, ki se obravnava na skupščinskem zasedanju GRECA.